DESIGNUL ACTIVITĂȚII
Format infuzare – față-în-față/Stilurile funcționale

Titlu activitate: Ziua internațională a dreptului de a ști
Autor: *Profesor Monica Ploeșteanu, Colegiul Tehnic Mihai Bravu București*

Concepte cheie din domeniul educației media: libertatea de exprimare, dreptul de a ști, dreptul la informare, accesul liber la informații de interes public, rolul jurnalismului în democrație
Concepte cheie din domeniul disciplinei (dacă este cazul)**:** textul nonliterar, textul juridic, textul publicistic

Relevant pentru (a se nota domeniul din Educația media și din disciplină - dacă este cazul)**: libertatea de exprimare, textul juridic-administrativ, textul publicistic**

Competențe generale
Clasa a IX-a

1. Utilizarea corectă şi adecvată a limbii române în receptarea şi în producerea mesajelor în diferite situaţii de comunicare

Competențe specifice
1.2. Utilizarea adecvată a achiziţiilor lingvistice în receptarea diverselor texte. Conținuturi: texte ficţionale; texte nonficţionale: memorialistice, epistolare, jurnalistice, juridic-administrative sau ştiinţifice, argumentative

Motivația (de ce?)
Lecția este valoroasă pentru că stimulează gândirea critică și reflexivă a elevilor, le dezvoltă competența de comprehensiune a textului juridic-administrativ și îi conștientizează asupra drepturilor pe care le au, asupra libertății de exprimare și accesului liber la informații de interes public.

Rezultate așteptate:
În urma acestei activități, elevii:
- vor cunoaște ce presupune dreptul la informare, ca parte a libertății de exprimare, drept fundamental al omului
- vor cunoaște conținutul legii 544/2001 privind liberul acces la informații de interes public
- vor cunoaște mecanismele prin care își pot exercita dreptul la acces la informații de interes public și legislația prin care acest drept este asigurat
- vor cunoaște elementele unui text juridic-administrativ
- vor analiza un text publicistic și vor înțelege caracteristicile acestuia

Tema (ce?): Legea 544/2001 privind accesul liber la informații de interes public

CENTRUL PENTRU JURNALISM INDEPENDENT
Adress: Bd. Regina Elisabeta Nr. 32, et. 1, sector 5, București
E-mail: contact@cji.ro
Tel: 021 311 13 76
Web: www.cji.ro

Descriere (cum?)
Activitățile pe scurt:

Momentul lecției/ activitatea	**Metoda utilizată**	**Timp necesar**	**Materiale necesare și descriere**
Evocare Moment introductiv și captarea atenției	Discuție facilitate și brainstorming	5 minute	Tablă, markere Moment introductiv. Profesorul îi întreabă pe elevi despre starea lor, cum se simt astăzi. Captarea atenției. Profesorul scrie pe tablă „28 septembrie” și întreabă ce eveniment se celebrează în această zi, menționând că este vorba despre un drept al omului. Elevii participă la discuție, oferind răspunsuri. Se discută apoi importanța dreptului de a ști.
Realizarea sensului Analiză text jurnalistic și video	Analiză text și discuție facilitată pe baza textului	15 minute	Elevii primesc copii după o fișă de lucru conținând un fragment din articolul Ioanei Pelehatăi despre legea 544/2001. Necesar: Fotocopii – fișă de lucru **Ioana Pelehatăi,** *7 pentru 544: La ce e bună legea accesului la informații de interes public?* Elevii citesc textul, apoi răspund la întrebările care vizează înțelegerea textului, structurate după modelul examenului de bacalaureat: 1. Menționează sensul din text al expresiei: „limbă de lemn”. 2. Precizează, pe baza textului, ce prevede legea 544/2001. 3. Indică, pe baza textului, două exemple de informații de interes public. 4. Explică un motiv pentru care instituțiile nu doresc să ofere cetățenilor informațiile de interes public. 5. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, situația povestită de Ana Poenariu. *Opțional* - dacă nu alegeți formula de exercițiu după modelul de examen de bacalaureat:

Adresa: Bd. Regina Elisabeta Nr. 32, et. 1, sector 5, București
E-mail: contact@cji.ro
Tel: 021 311 13 76
Web: www.cji.ro

			Set de întrebări de facilitare: - Ce reiese din text referitor la legea 544/2001? - Care sunt tipurile de informații de interes public identificate în textul analizat?
Fixare conținut și procesare	Vizionare video și discuție facilitată	10 minute	Ca activitate post-lectură, elevii urmăresc pe telefoanele proprii clipul Youtube despre legea 544/2001. (necesar: internet, video proiector / telefon). Video - Este dreptul tău să ai acces la informații de interes public: https://www.youtube.com/watch?v=mi79uaIMHI8 Profesorul facilitează o discuție cu clasa despre: - situații în care elevii ar folosi cererea pentru a cere informații de interes public în baza legii 544/2001; - reticența instituțiilor de a pune la dispoziția cetățenilor informațiile de interes public; Profesorul le arată elevilor un model de cerere 544/2001.
Stilurile funcționale	Recapitulare / fixare	5 minute	Profesorul recapitulează împreună cu elevii stilurile funcționale întâlnite în lecție: - publicistic (cu elemente de stil colocvial) în articolul de ziar - juridic-administrativ (în cerere)
Reflecția	Evaluare și reflecție	5 minute	Un elev menționează un lucru nou, surprinzător pe care l-a aflat în timpul lecției. Apoi, acesta numește un alt coleg care, la rândul său va împărtăși clasei ceva ce nu știa / l-a surprins. Pentru evaluarea activității de formare sunt disponibile 2 formulare online:

Adress: Bd. Regina Elisabeta Nr. 32, et. 1, sector 5, București
E-mail: contact@cji.ro
Tel: 021 311 13 76
Web: www.cji.ro

			Link formular elevi: https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSegL4zsX_H1DE7CAt7vVyMgGBLli56z5vtNXy4JEFCxoPAw2A/viewform Link formular profesor: https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeruz4f8-HlpmyMeAd2Oz6UJkIx67BRZ4s8w8HSZVkoQcXSUA/viewform

a) Pregătire

- Instalați videoproiectorul, verificați conexiunea la internet și că video-ul merge, dacă optați să-l vizionați în clasă cu elevii și nu-l vor viziona ei pe telefon.
- Personalizați setul de întrebări propuse pentru ca demersul educațional să fie adaptat grupului de elevi cu care veți lucra (vârstă, grad de înțelegere etc)
- Parcurgeți materialele din anexe înainte de implementarea activității.
- Pregătiți copiile cu articolul și cerințele pentru elevi – print sau de proiectat cu ajutorul videoproiectorului.
- Pregătiți modelul de cerere pentru elevi în format print sau electronic pentru a fi analizat în clasă- Anexa 2.
- Opțional- porniți o discuție facilitată cu elevii pornind de la textul jurnalistic, dacă nu optați pentru realizarea cerințelor sub forma exercițiului de examen de bacalaureat.

b) Facilitare

- Parcurgeți cu elevii textul propus și purtați o conversație pe baza informațiilor din prezentare.
- Personalizați setul de întrebări propuse pentru ca demersul educațional să fie adaptat grupului de elevi cu care veți lucra (vârstă, grad de înțelegere etc)
- Aduceți explicații suplimentare/ clarificări acolo unde este nevoie sau vizionați împreună cu ei video-ul propus în scenariu, dacă nu a fost clar.
- Verificați înțelegerea mesajului, provocându-i pe elevi să pună întrebări cu privire la informațiile pentru care au nevoie de clarificări.

Evaluare: Recomandăm completarea formularelor online de evaluare pentru a îmbunătăți viitoarele experiențe de informare și formare dedicate profesorilor și elevilor.

Reflecție

Adress: Bd. Regina Elisabeta Nr. 32, et. 1, sector 5, București
E-mail: contact@cji.ro
Tel: 021 311 13 76
Web: www.cji.ro

- Modelul de creare a scenariului de infuzare este **ERR** – Evocare - Realizarea (constituirea) sensului – Reflecție.

Evocarea - Prima etapă a acestui model și are rolul de a-i face pe elevi să se implice activ în încercarea de a-și aminti ce știu sau cred că știu despre un subiect pe care îl vor investiga mai târziu. Rolul profesorului este acela de a-i îndruma în procesul de extragere a ideilor.
Realizarea (constituirea) sensului - Responsabilitatea pentru învățare o au acum elevii, rolul profesorului fiind mai redus. Elevii intră în contact cu noile informații (sub forma lecturii unui text, a vizionării unui film, a realizării unui joc de rol etc.) și trebuie obișnuiți să-și monitorizeze propria înțelegere prin revenirea asupra ceea ce citesc, să introducă noi informații în schemele de cunoaștere existente și să stabilească legături între ce știu și noile conținuturi.
Reflecția - este deosebit de importantă, pentru că în acest moment se realizează atât înțelegerea, cât și plasarea noilor cunoștințe într-un context cu sens. Este etapa în care elevul este suficient de pregătit pentru a pune în practică noile cunoștințe și pentru a continua procesul de învățare; este, în fond, etapa de consolidare și de restructurare a ideilor.

- După implementarea sesiunii propuse, îți recomandăm să parcurgi o etapă de reflecție:

Cum s-a derulat ora? Cât ai reușit să îndeplinești din ceea ce ți-ai propus să parcurgi cu elevii tăi? Ce a mers bine? Ce a fost provocator/ dificil de realizat? Cum ai gestionat situațiile dificile, dacă a fost cazul? Cum a fost pentru tine sesiunea? Care a fost reacția ta la acest tip de conținut? Ce ai învățat despre tine ca facilitator? Ce vei face diferit sau asemănător data viitoare pentru ca experiența de facilitator să fie una de succes pentru tine și elevii tăi?

- Sunt disponibile formulare de evaluare pentru elevii care participă la activitate și pentru profesorul care facilitează activitatea. Te rugăm să distribui link-ul către elevii cu care ai lucrat și, la rândul tău, să completezi formularul destinat profesorului.
  Rezultatele ne vor ajuta să îmbunătățim procesul de învățare propuse pentru evenimentele viitoare.

Link formular elevi:
https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSegL4zsX_H1DE7CAt7vVyMgGBLIi56z5vtNXy4JEFCxoPAw2A/viewform

Link formular profesor:
https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeruz4f8-HlpmyMeAd2Oz6UJkIx67BRZ4s8w8HSZVkoQcXSUA/viewform

Îți mulțumim!

Temă (opțional):

- Scenariul online poate fi dat ca temă sau ca evaluare după implementarea scenariului față-în-față.
  Link-ul este disponibil aici: https://cji.ro/accesul-la-informatii-de-interes-public-activitate-online/

Adress: Bd. Regina Elisabeta Nr. 32, et. 1, sector 5, București
E-mail: contact@cji.ro
Tel: 021 311 13 76
Web: www.cji.ro

ANEXE

Anexa 1

Dacă ești jurnalist sau ONG-ist, e aproape imposibil să nu fi auzit de Legea 544/2001, care asigură liberul acces la informațiile de interes public. Dacă ești cetățean, în schimb, e posibil să nu fi auzit niciodată de legea asta, să nu te intereseze și, în general, să-ți iasă păr în urechi când auzi încă o înșiruire de numere care dă titlul unui document greoi, scris în dulcea limbă de lemn legaleză. Dar zău că legea asta contează și te vizează cât se poate de direct. Dacă ai exclamat vreodată: „Pff, de-aia nu merge nimic bine-n țara asta!" sau: „Ăștia ne tot fură până n-or mai avea de unde!", sau: „Păi, normal că-s hoți, că la ei o mână spală pe alta", atunci Legea 544 e despre tine.

Pe scurt, legea asta e despre transparență pe teme esențiale. Îți permite să depui o solicitare care obligă autoritățile să-ți furnizeze într-un termen prevăzut de lege niște date care ne privesc pe noi toți. Asta poate să-nsemne multe, de la alocarea banilor publici, la modul în care funcționează instituțiile statului, până la motivări ale unor decizii cu impact asupra cetățenilor. Am rugat șapte oameni din presă și organizații nonguvernamentale, dar și cetățeni cu inițiativă civică, să ne explice cum i-a ajutat legea 544. Ce-au aflat cu ajutorul ei și n-ar fi putut să afle altfel? […]

„Spre exemplu, în urmă cu doi ani documentam un articol despre amenzile date comercianților de Protecția Consumatorului. Am solicitat instituției, pe baza legii 544, să ne comunice lista comercianților care au încălcat drepturile consumatorilor. Au considerat că nu e o informație publică. Adică ANPC apăra comercianții, nu cetățenii. La scurt timp după publicarea investigației, Corpul de Control al Guvernului a făcut o anchetă în instituție și i-au obligat pe angajații acesteia să publice datele. Inspectorii au descoperit că instituția funcționa ca un stat în stat, cu propriile reguli și încălcând legea 544." **(Ana Poenariu, jurnalist, RISE Project)**

(Ioana Pelehatăi, *7 pentru 544: La ce e bună legea accesului la informații de interes public?, http://www.scena9.ro/article/544-legea-accesului-la-informatii-de-interes-public)*

A. Răspunde la următoarele întrebări, formulând enunțuri:
1. Menționează sensul din text al expresiei: „limbă de lemn".
2. Precizează, pe baza textului, ce prevede legea 544/2001.
3. Indică, pe baza textului, două exemple de informații de interes public.
4. Explică un motiv pentru care instituțiile nu doresc să ofere cetățenilor informațiile de interes public.
5. Prezintă, în 30-50 de cuvinte, situația povestită de Ana Poenariu.

Adress: Bd. Regina Elisabeta Nr. 32, et. 1, sector 5, București
E-mail: contact@cji.ro
Tel: 021 311 13 76
Web: www.cji.ro

Anexa 2

Model de cerere conform dispozițiilor Legii 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public:

DOMNULE PREȘEDINTE,

Subsemnatul (a) …….. în calitate …… prin prezenta formulez o cerere conform Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, pentru ……..

Sunt dispus să plătesc taxele aferente serviciilor de copiere a documentelor solicitate.

Vă mulțumesc.

Data, Semnătura,

Nume și prenume…….;

Adresa ……...;

Profesia…….;

Telefon/Fax……

_____

1 – petentul este rugat sa enumere cât mai corect documentele sau informațiile solicitate;

CENTRUL PENTRU JURNALISM INDEPENDENT

Adress: Bd. Regina Elisabeta Nr. 32, et. 1, sector 5, București
E-mail: contact@cji.ro
Tel: 021 311 13 76
Web: www.cji.ro

2 – opțional; 3 – opțional.

Adress: Bd. Regina Elisabeta Nr. 32,
et. 1, sector 5, București
E-mail: contact@cji.ro
Tel: 021 311 13 76
Web: www.cji.ro